

З метою однакового застосування учасниками ринків фінансових послуг положень чинного законодавства у сфері кредитних правовідносин Нацкомфінпослуг інформує:

Щодо застосування статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»

Під час укладання договорів про надання позики на умовах фінансового кредиту фінансові установи визначають термін їх дії, а не строк, що призводить до порушення прав позичальників (споживачів).

Відповідно до абзацу другого статті 6 [Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»](#), договір про надання фінансових послуг повинен містити **строк дії договору, що є його обов'язковою умовою.**

Строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору (частина перша статті 631 [ЦКУ](#)).

Відповідно до статей 251 – 252 [ЦКУ](#)

- **строком** є певний період у часі, зі спливом якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення, та визначається роками, місяцями, тижнями, днями або годинами;
- **терміном** є певний момент у часі, з настанням якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення, та визначається календарною датою або вказівкою на подію, яка має неминуче настати.

З огляду на зазначене, вказівка в договорі на те, що «договір діє до повного виконання сторонами своїх зобов'язань за цим Договором» свідчить про відсутність визначення в договорі строку його дії, оскільки вказівка на подію, яка має неминуче настати, а саме виконання зобов'язання, є терміном дії договору, що не відповідає вимогам статті 6 Закону.

Щодо нарахування та стягнення процентів від суми позики (кредиту) після спливу погодженого сторонами строку виконання зобов'язання (кредитування).

Проценти (плата за користування кредитом) можуть нараховуватися виключно в межах визначеного договором строку кредитування. Після спливу вказаного строку нарахування процентів за користування кредитом припиняється в силу приписів статей 1048, 1054 ЦКУ (що підтверджується висновками Великої палати Верховного Суду п. 48-55 постанови від 28.03.2018 № 444/9519/12).

У разі невиконання позичальником свого обов'язку щодо повернення суми кредиту та процентів за його користування у строк кредитування, кредитодавець має право на нарахування неустойки ([ст. 549 ЦКУ](#)) та індексу інфляції за весь час прострочення, а також трох процентів річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом (ст. 625 ЦКУ)

Щодо можливості поширення сфери дії [Закону України «Про споживче кредитування»](#) на кредитні договори, укладені відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів».

Дія [Закону України «Про споживче кредитування»](#) не поширюється на кредитні договори, які мають одну з ознак, визначених частиною другою статті 3 зазначеного Закону.

Так, фінансові установи, керуючись зазначеною вище нормою Закону зазвичай укладають кредитні договори строком дії до одного місяця, загальний розмір кредиту за яким перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день укладення кредитного договору.

Однак, зміна умов зазначеного кредитного договору, зокрема, щодо збільшення строку його дії, призведе до поширення на нього положень [Закону України «Про споживче кредитування»](#), у зв'язку із чим кредитор буде зобов'язаний керуватися вимогами зазначеного Закону під час подальшого виконання та у разі припинення такого договору.

Враховуючи зазначене, кредиторам, кредитні договори яких визначають можливість пролонгації строку дії договору, доцільно на момент укладання таких договорів дотримуватися положень [Закону України «Про споживче кредитування»](#).

Приклад:

кредитний договір укладено

на таких умовах:

строк договору з 01.01.2019 по 20.01.2019

сума кредиту 5000

% - 1,5 % в день

Під час укладання зазначеного договору дія Закону України «Про споживче кредитування» **на нього не поширювалася, враховуючи, що строк дії договору становить 20 днів.**

Однак, сторони договору 20.01.2019 укладають додаткову угоду про зміну строку договору з 01.01.2019 по 10.02.2019, у зв'язку із чим строк дії договору з 20 днів збільшився до 41 дня.

У такому випадку з 20.01.2019 на правовідносини між кредитором та позичальником за відповідним договором поширюється дія Закону України «Про споживче кредитування», у зв'язку із чим кредитор повинен дотримуватися вимог зазначеного Закону під час подальшого виконання та у разі припинення споживчого договору.